

SZERKESZTŐI IRODA:  
Belkőzpútcza 21. szám. (Postapólt) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:  
Videkre postán, vagy helyben házhoz hordva

|            |         |                  |              |
|------------|---------|------------------|--------------|
| Egész évre | 16 frt. | Negyedévre       | 4 frt.       |
| Félévre    | 8 frt.  | Egy hóra helyben | 1 frt 50 kr. |

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepeket követő napokon.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

KIADÓ - HIVATAL:  
Kolozsvárt, Belkőzpútcza 33. szám.

HIRDETESI DÍJAK

Egy 1 centimetrynyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyúltéri czikkpek  
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

**Az „Ellenzék” perselye.**  
(1886. április óta.)  
**Az erdélyi Kulturregyletnek:**  
N.N. Kis Esküllőlől (Krajczárok) 3 frt 65 kr.  
Összeg: 3 frt 65 kr.  
Ehez adva az eddigi kimutatást. 2472. frt 39 kr.  
Együtt: 2476 frt 04 kr.

**Politikai morál.**  
Tisza Kálmán tíz éves kormányzata alatt, ha más eredmény nem is, de az igen is eléretett, hogy a politikai erkölcs a tisztesség színvonaláról szembetűnően lezúllított.

Ez az eredmény természetesen követhetné minden olyan kormányzatnak, a mely alapjául a személyes uralom elvét fogadta el.

Mikor Tisza az immár megújult fuziót létre hozta, alakított magának egy kompakt pártot, a melyben az összehajtott káposzta kizárólag az ő egyénisége. Ez a párt aztán vakon követve alapítójának személyes akaratát, nem veszi számba semmi más érdeket, csak azt, melyet a nagyúr megjelöl. A nagyúr pedig nem tanítja meg hűséges hadseregét arra, miként kelljen a politikai küzdelmek között az erkölcs magasabb rendű követelményeivel szemben viselkedniük.

A parlamenti tanácskozások, a választások esetei s az egész politikai közélet fényesen dokumentálja azt, hogy Tisza kormányzata alatt a politikai erkölcs meglazult, s a személyes érdek harcra kerekedett a közérdek pártatlan képviselője fölé.

A legújabb lefolyt költségvetési vita csak még jobban megerősíthette a nemzetet ama hitében, hogy a politikai erkölcs meglazulásáért a felelős egyenesen a jelenlegi kormányzatot terheli.

Szomorú jelenség azt tapasztalni, hogy egy nemzet parlamentjében, a hol a legvitalisabb érdekek felett kellene komoly és körültekintő tanácskozással lefolytani, a hol elveket kellene elviekkel, ösztönözéssel, s hazafias buzgóságot egymással szembe állítani, ott az emberek arra legyenek kárhoztatva, hogy a magán tisztességüket védelmezzék meg a kíméletlen támadások ellenében.

Az ilyenmő parlamenti viszonyok aztán igen természetesen kinos visszataszítást szűnke a nemzet előtt. A nemzet egyeteme, mely legfőbb érdekeinek képviselőjét a bizalom előlegezése mel-

lett ruházta át a maga mandatarusaira kétségbeesetten nőzi azt a durva harcot, melyet a parlamentben épen azok provokálnak, a kik, mint többség irányt kellene adniok a közérköcsök feltétlen megőrzésére

Ámde a többség nem a politikai morál sértetlenségét hirdeti, nem arra szoktatja rá magát és az ellene küzdők táborát, hogy vitaközlásaik közben elvet elvekkkel mérjenek össze, hanem az ellenzék jogos, alapos és tárgyilagos támadásaival szemben azzal védekezik, hogy könnyelműen belényul a támadó fél egyéni tisztességébe, s ellenérvek helyett becstületet sért és személyeket pellengérez.

Ezt cselekedte a vita utolsóelőtti napján Hegedűs Sándor is, a ki Ugron Gábor magán egyénisége ellen intézett igaztalan és kíméletlen támadást.

Ugron Gábor felfogta a támadást és védekezett ellene a személyében megszabt politikai közérköcsiség nevében is és akkora önértetességgel, a mely pártunk e kitűnő tagjának védelmi harcát jellemzeni szokta. Az a zajos tetszés, mely az ellenzéki padokból felhangzott, megértethette Hegedűs úrral és pártjával azt, hogy országos közérköcs tárgyalása közben nem szabad magán tisztességet pellengérezni, nem szabad és nem illő az ellenfél erkölcsi javait közprédává tenni.

Ugron tanítása a politikai morálról megérdemelt lecke volt nem csak Hegedűs úrra nézve, hanem mindazokra, a kik ország boldogulási feladatokra vállalkozva erőtlenségük a személyi támadások kíméletlenségével takargatják.

A nemzet sokkal féltettebb és vitalisabb érdekeinek képviselőtét ruházta ezek a maga mandatarusaira, sem hogy ezek a parlamenti mérközés közben az önérdék harezát állítsák a közérköcs komoly és higgadt tárgyalása fölé.

Politikai pályán az önzetlenségnek, a magánérdek félretételének, a közérköcsök iránti tiszteletnek kell uralkodnia, különben könnyen megtörténhetik, hogy a minden tiszteletre érdemes parlamenti küzdelem vásártérre változik, a hol ki-ki kényeszerint üzérkedik a mások tisztességével s durva játékokat űz a közérköcsökkel.

A magyar parlamentből ki kell irtani azt a gyomot, mely a személyes harc képében utóbbi időben annyira felburjánzott, s vissza kell állítani az erkölcsi uralmát, a közszabadsági érdekek és a köztisztesség teljes megővése mellett.

Az a tábor, mely a személyes uralom zsoldját értékesebbnek tekinti a nemzet közbecsülésénél, ne folytassa tovább a személyes harcot. Az olyan erkölcsi lecke, minőt többek között Ugron Gábertől kaptak, nagyon is alkalmas arra, hogy a közérköcsiségről ezután más fogalmat alkossanak maguknak, s könnyelmű és időtlen harcmódorukkal ne veszélyeztessék továbbra is a magyar parlamentarizmus hitelét, s ezzel kapcsolatban a politikai közmorált.

Politikai hírek.

A képviselőházból. A képviselőház pénteki ülésén tárgyalás alá vétetett a honvédelmi miniszternek telekvételről szóló törvényjavaslata. Dániel Ernő előadó beszéde után a javaslat mellett Szemcz Emil, ellene Thaly Kálmán, Orbán Balázs, Horánszky N. és Madarász József szóaltak fel. A javaslatot a Fejérvári miniszter és Gromon államtitkár védelmezték. Ez egyben Thaly K. és Fejérvári miniszter között személyes polemia merült fel. A másik törvényjavaslato a büntetés pénzének hováfordításáról az igazságügy-miniszter terjesztette be. Előadó volt Körösy S. A javaslat Hermann Ottó és Fabinyi miniszter rövid felszólalásuk után elfogadtatott. Hétfőn megkezdetik a költségvetési javaslat részletes tárgyalása.

Lukács Béláról, a m. kir. államvasutak igazgatósági elnökéről az a hír, hogy közelebből megválnak az állásától, s valószínűleg a közlekedésügyi miniszterium államtitkárává nevezetik ki.

Az angol trónszéd. A parlament csütörtökön megnyitották. A királynő trónbeszéde a külügyi helyzetet vonatkozólag következőkéig hangzik: „Valamennyi hatalmassághoz barátságos viszonyban állunk. Az ügyek Európa dékeleti részén még szabályozatlanok ugyan, de nem tartok tőle, hogy az azon a vidéken még fennálló vitás kérdések valamelyike folytán a béke megzavarthatatnék. Noha sajnálom az eseményeket, melyek Sándor fejedelmet a tróntól való visszavonulásra kényszerítették; még sem tartottam czélrányosnak az utód-választás kérdésébe a beleavatkozást, addig, míg az ügy oly stádiumba nem jut, hol hozzájárulásom a berlini szerződés pontozatai értelében szükséges leend.”

Oroszország aspirációi. Az angol felsőházban megkezdett választásfelirai vitánál Salisbury miniszterelnök visszatartja Granville abbéli szemrehányását, mintha ő a Guildhalban tartott beszédével Németországot elidegenítette volna; tagadja, hogy neki szándéka lett volna Sándor fejedelmet a bolgár trónra visszahelyezni. A kormány elismeri, hogy Oroszországnak a Balkán te-

kintetében bizonyos aspirációi vannak. Mi óhajtjuk — folytatja a miniszterelnök, — hogy a törvényes kívánságai teljesüljenek, de ha Oroszország ezek elérésére irányuló törekvésében türelmetlenné mutatkoznék, ugye az a európai békét veszélyeztetné. Salisbury — folytatja — nem tagadja a veszélyt, mely a folyton növekedő hadiszerelebből Európa békéjére hárul, de a veszélyek az ő kormányra lépta óta nem növekedtek, sőt a berlini és a párisi nagykövete véleménye szerint a helyzet nem háborús, hanem békés.

Ugron contra Hegedűs.

A képviselőház csütörtöki ülésén Ugron Gábor, Hegedűs Sándornak a költségvetési vita folyamán az ő személyét érdeklőleg tett megjegyzéseire személyes kérdésben szólalt fel. Tegnapi közlésünk kiegészítésül ez uttal adjuk Ugron Gábornak erőlyes felszólalását.

Ugron Gábor: Tegnapi családi körülmények miatt nem lehettem jelen az ülésen nem tehettem meg személyes kérdésben észrevételemet; ezért most kell a t. házról engedelmet kérnem, hogy ezeket megtehessenem. (Halljuk! Halljuk!) A szélső baloldalon. A miniszterelnök ur megjegyzéseire nem fogok válaszolni: mert azon támadások után, melyeket a min. elnök úrral szemben intéztem, a ki tudom, hogy midőn a közpályán csap, sokat osztogatunk, készen kell lennünk rá, hogy szintén csapásokat kapjunk, hisz én is a szerint csináltam meg a téren költségvetésem mint a t. kormány a magáét, hogy mindig több legyen a kiadásom és kevesebb a bevételem. (Tetszés és éljenzés a szélső baloldalon.)

Hanem egészen más lapra tartózik az, a mit Hegedűs t. képviselő ur tegnap mondott; (Halljuk!) mert könnyű annak koplálási politikát hirdetni az előadói székéből, a ki már a sok kenyérből akkora halmot rakott maga elé, hogy a kenyér sokkal magasabb mint az ember magára. (Zajos helyeslés a szélső baloldalon. Mozgás a jobb oldalon.)

Az elnök: Eme részről nem támadta meg a képviselő urat az előadó. (Igaz! Ugy van!) a jobb oldalon. Z. j. a szélső baloldalon. Felkiáltások: De e részben is támadott!

Ugron Gábor: Megjegyzéseket tett. (Felkiáltások a jobb oldalon: Nincs megjegyzésnek helye!)

Az elnök: Személyes kérdésben ismét személyes támadásokat nem lehet mások ellen intézni, hanem csak válaszolni a személyes támadásokra. (Helyeslés a jobb oldalon. Nagy zaj a szélső baloldalon.)

Ugron Gábor: Azt monda az előadó ur, hogy még meg sem töröltem a számát s már is átmentem a 48-as elvek fejtegetésére. T. képviselő ur meg alig nyeli el az egyik zsiros falatot, még meg se törli a száját, már is másik úsan fut. (Zajos helyeslés és tetszés a szélső baloldalon. Nagy mozgás a jobb oldalon.) Ha az én felszólalásomban volt harag és indulat, annak részben az előadó ur az oka, mert megvallom őszintén, miadig felforr benne a vér, midőn látom, hogy férfiak, kik az osztrák-állam vasutak igazgatótanácsában ülnek, a ma-

gyar országgyűlés pénzügyi bizottságában a magyar államvasutak léte-halála, haszonbérbeadása és eladása fölött akarnak határozni. (Zajos helyeslés a szélső baloldalon.) Ha látom, hogy oly férfiak, a kik bizonyos pénzintézetek igazgatótanácsában kölcsönüzleteket könek az államal és a pénzügyi bizottságban helybenhagyják az üzletet, (Igaz! Ugy van!) a szélső balon. Mozgás a jobb oldalon.) s aztán itt kezdenek izléstől beszélni!

Az ily eljárás beleütközik a képviselői állásba, az 1875. I. t. cz. 2-ik §-ába, mely az inkompatibilitásról szól. Igenis, az ilyen az én izlésem! (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) Persze, mert az étvágy még nem mindig az izlés. Egészen más hangulatban tartanám beszédemet, ha mindig szembe jutna Shakespeare Szentivánéji álma s annak egyik langelmájüleg alkotott személye, Botom — a takács, a ki vállalkozik arra, hogy elmondja a prologót, elmondja az epilógót, eljátssza a Priamus szerepét, eljátssza a Thysbe szerepét, kész mint szépen világító hold, kész mint ordító, retentetes oroszlan is szerepelni és végül is játszsa azon sárfal szerepét, a melyen a nyilás, a repedés, a deficit esik. (Élénk derülttség és tetszés a szélső baloldalon.) Ez az, a mit személyes kérdésben meg akartam jegyezni. (Élénk helyeslés és tetszésnyilatkozatok a szélső baloldalon.)

A konzorcium.

(A kolozsvári színház sorsa.)

Ejnye, a kakas csipje meg, beh okosan megosinálták a dolgot. Közön-kézen: belügyminiszter és intendáns. Tehát a színészek alakuljanak konzorciummá s folytassák a gseftet tovább a saját szakkállukra. Ezt határozta a belügyminiszter ur ő nagyméltósága s ezt a magas elhatározást továbbította az intendáns ur ő méltósága, ki — mintha csak saját udvari szinpadjáról volna szó, — nagy-kegyesen megengedi a társulatnak, hogy a színházban előadásokat tart-hassanak.

Hohó! exzellenzezés és méltóságos urak, nem oda Buda! Amit önök főztek süttöttek, annak a keserű levét ne itassák meg azokkal, akik dolgoznak azért, hogy önöparancsolhassanak, hanem tessék csak, igyák meg maguk.

Hát mondták a társulat tagjai, hogy vállalati rendszert állítsanak be? hogy élehetetlen, minden biztosíték nélküli vállalkozóra bizzák az intézet sorsát? hogy annak 8 hó alatt kiadják a szubvenziót, melyet az ország 12 hónapra adott?

Ezt kérdezhetik a színészek a belügyminiszteriumtól és intendánstól. És mit felelnek rá? Talán azt, hogy:

„Vállalkozóra bizzuk a színházat, mert nekünk úgy tetszett. Biztosíték nélkül adtuk neki oda, mert nekünk úgy tetszett. A 12 havi országos segélyt 8 hó alatt kiszolgáltattuk, mert nekünk úgy tetszett.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCAJA.

1887. január 29.

A hétről.

Budapest, január 29.

Nem röstellem nyilvánosan bevallani, hogy ama különben nem csekély számú halandók közé tartozom, kik a lehető legszűkebb körben mozognak. Hetek, hónapok mulnak, hogy öt-hat utczánál többet nem koplatok. (De ezeket aztán koplatom is derékassan.) Titokban nevetem a szerkesztőt, a ki olyan rövidlátó, a milyen szűk körben worgó vagyok én, s velem iratja a hetek történeteit. Ha egy-egy régi jó ismerősimmel találkozom elvétre, oly esemény ez, melyet csak azért nem jegyzek föl, mert az apró cseprő bajok, gondok tűnkelegében egy pillanat múlva feledem, a mi még egy pillanat előtt eseményámba ment. Így aztán még most se fér a fejembe, hogy hozhatott össze a véletlen szeszélye egy képviselő barátommal, ki mikor utoljára láttam, még jelölt sem volt. (Ma azonban már híres ember.) Rendkívüli mód örlődünk egymásnak s egymás — karrierjének. Ő a hon atyja, én meg csak gyermeke ugyan, de ki felel a — jövődöntő?... Ha az utolsókból lesznek az első és viszont: miért ne lehetnének a „hongyermekek”-ből honatyák és megfordítva. Kérem, semmi félreértés. Én szerény hongyermekei állapottal nagyon meg vagyok elégedve. De ellenségeim, a kik nem állják jó baráta-

imnak nevezni magukat, egyre zaklatnak, hogy a jövő választáskor „lépjek föl.” (Hogy minek, azt nem is mondják.) Őt esztendő... kifizeti magát. Egyik fülelen be, másikon ki. Hanem most, itt van ni, az én képviselő barátom. A harmadik kérdése: „Remélem, te is „föllépsz” most?” — Én?... Minek? — Na hát micsoda kérdés. Képviselőnek!

— Én, képviselőnek! Nem tehetem én azt pajtás, — szólék elkomorodva.

— S miért? Talán nem vagy választó, ergo...

— Fájdalom, nagyon is az. Kitelik az adómból egy havi honatyái létüüg.

— Nos, akkor mi tart vissza?

— Tudod, kedvesem, — nyugtem ki hősies elszántsággal, — nem tudok én — gorombászkodni!

— Hja, az öreg hiba! — jegyzé meg honatyja barátom s szánakozóan tekintett reám.

Egy ember, a ki nem tud gorombászkodni! Hát az ne is legyen honatyja, maradjon képes ujság szerkesztőnek. Ezt a gondolatot olvastam ki honatyám szeméből.

gorombaságokkal argumentálnak, s mikor arról volna szó, hogy kellene kihúzni a sárból ezt a szegény országot, a fölött felelnek, hogy kinek mennyibe került a mandátuma. A beszédek nagy részének veleje ez: Hiszen tudjuk, hogy a t. képviselő ur hogyan jutott be a Házba; vagyunk mi olyan honatyák (ha nem különbek), mint önök oda át; a t. képviselő ur nézve magát a tükrőben, s majd meglátja, hogy az ősapja majom volt; „pusztuljon el” arról a helyről Tisza Kálmán ur; — és így tovább. A vége pedig: „Ergo” nem fogadom el a költségjavaslatot. Vagy: „Ergo” — elfogadom a póltésjavaslatot.

Nem lehet elvitatni, a t. ház — mulatságos, Színházunk soha sem sejtette, veszedelmes konkurrensre találtak benne. Nem is csodálom, ha Szigei bácsi megijedt e nagy konkurrencziától s legújabb bohóságának egy hét alatt három czimet adott, mind tetszetősebbet, publikumot jobban csodított. Kezdette ezen: „A diák”. Semmit mondó czim, különösen a „Koldus diák” után. A diákból egy merész ugrással „Szabadhegyi leányok lett. Ez se jó. Ha legalább „nem szabadhegyi leányok” volna. De ez meg „nem szabad” czim. Meg van! A „Rokolyás bíró”. Egy bíró, aki rokolyát hord, magyaropáleza helyett. Ez már valami, ha nem is egészen új. A premiere-ig azonban még a „Rokolyás bíró”-ból mi minden nem lehet! Teszem föl: „A megbokrosodott vasuti kocsi”, „Utazás egy boglyas kenuca körül”, „Az öngyilkos disznó”, „A repülő bival”, „Népfölkelés — kakasszóra.”

Ezt az utóbbit magam ajánlhatom. Talál a meséhez vagy sem, az mellékes. Időszerte s ez fő. Bár igaz, hogy már a „népek” nem félnek olyan nagyon a fölkeléstől, mint csak egy héttel is előbb. Mert valamint lumpemberek a lefekvés elől ezer kibuvó ajtót találnak, azonképen a „népfölkelés” is — a fölkelés elől. Körülbelül ötven pontban vannak összeszedve ama testi hibák, melyeknek segítségével meg lehet menekedni még az ártatlanabb természetű katonásditól is. Kezdve a kopaszszággal, fel a teljes vaksággig. Örüljetez kompaszok, Dunának menjetez Csillag Annák! Most már tessék hirdetni: nincs többé kopaszszág! Ha élni akartok, fordítani kell tönkresilányított jelszavatokon, igyini! Nincs többé hajasság! Milliöt szerezhettek a népfölkelő szabadtással s még nem is üthetnek a körmötökre, mint a derék katonaszabadtókkal tévők. Mert hát ha ahhoz nincs köze az államnak, hogy: „Kinek milyen kalapja van, olyannal köszön,” mi köze van ahhoz, ha „kinek milyen haja — nincs, olyat nem visel!” Nagy orrok boldog tulajdonosai, ki orrukotól nem férhetnek a puská-gyárhoz, a kiknek orruk kiválóan alkalmas arra, hogy annál fogva vezettessenek, szintén nyugodtan alhatnak. Nem fenyegeti ezeket semmiféle veszedelem, kivéve a bolgár fejedeleme való jelöltséget.

Ez ellen már az Első magyar általánosnál se biztosíthatjuk magunkat. Élő példaként Hunyady László gróf, ki egy könyvnyelmu órájában felolvasást tartott Bulgá-

riáról s ezt azzal közönlék meg, hogy megtették bolgár fejedelem jelöltnek.

Csak gondolni is ilyet, hogy a ki magyar grót lehet, bolgár fejedeleme aspiráljon. Mikor vette el már egy magyar magnas egy szegény német princoz — kenyerét?... Hanem az is igaz, hogy sok víz és vér fog folyni, míg ezt a nem irigylt kenyeret valamelyik német princoz megkavarintja. Háborus híreknek se vége, se hozsza s addig-addig festjük az ürdögöt a falra, míg egyszer csak közénk toppan. A budapesti tözsdén már meg is volt az első nagy csata, egy alarmbirre, de elég az, hogy egy sereg sebesült és halott maradt a csatatéren. Harmincz ezredet mozgósított egy élelmes tözsdé-játszó s talán ugyananyai család sir ma egy gonosz ember hazugságmián. A tolvajt becsújták, a gyilkost vesztőpadra viszik, hát annak, ki egy hazug hírrel anyni sok családot dönt nyomorba: mi a büntetése? Elég, ha kilölik a tözsdéről?... Szeretnék a bírāja lenni.

Benedek Elek.

Becsületből.

Angolból fordította: Amica.

XIII.

(Folytatás. (22))

— Megmondta Lily? kérdé élénken nézve reám.

— Egy szót sem szólott; de gyanusítottam.

Karját a feje alá téve ott feküdt mellettem az égre nézve.

Igen: ha a miniszternek és intendánsnak saját magán jószágáról volna szó, feltehetően így. De isten bizony közpénzről és közintézetéről és közvagyonról van szó. Tessék hát csak elvállalni a felelősséget és a felelősséggel a kockázatot is. Igen, a kockázatot is.

Mert hát ha nem így van a dolog, akkor mi jelentősége van annak, hogy aki egy országos intézetet vezet, annak dolgaiért felelős is?

Talán csak az, hogy tiszta kézzel adminisztrál? Hiszen ez magától értetődik nemcsak köz-, de bármely magán-megbízhatóságnál is.

Vagy talán az, hogy a közintézetet a megbízottak helytelenül, esztelenül, könnyűvértélen vezetnek s bár van a rossz vezetés miatt: akkor a deficitet fedezték az ország közpénztárából, az adófizetők keservs fílléreiből, mint ahogy ezt a budapesti színházaknál tessük? vagy pedig hátrítják a kárt, a felelősséget az alárendelt nyakába, hogy azok már most saját vesztésükre hozzák helyre a mások hibáját, a mint ezt a kolozsvári színházalatt tessük az intendáns és belügyminisztérium?

Nem!

Ez arculcsapása volna minden igazságnak, a nyilvános felelősség fogalmának. Csak egy példát.

Szó van róla, hogy a magyar államvasutakat bérbe adja az ország. Tegyük fel, bérbe adják. S tegyük fel, hogy a bérleti kötelezettséget az összes vasuti tisztviselőket. Már most tegyük fel: a bérleti elszámította magát, megbukik és nem fizeti sem az államkincstárnak a bért, sem a hivatlanoknak a fizetésüket. És tegyük fel, hogy a vállalkozóval szemben a kormány semmi, vagy nem elég garanciát szerzett.

Hát most jogosítva volna-e a kormány azt mondani a vasuti hivatalnokoknak: „Ti lássátok, mit csináltok, hogyan kapjátok meg fizetéseket; én elcsaptam a bérlet, ti pedig alakultatok konzorciummá és folytassátok a gépet a saját szakállatokra!” — Hát járhatna-e el így a kormány? Bizonyára nem s főleg nem akkor, ha minden tisztviselő dekretumát, akit a bérlet az államtól átvett vagy maga fogadott fel, aláírta a m. kir. közlekedési miniszter is s a dekretumban benne állana az, hogy az illető tisztviselő a magyar államszolgálat köteleihez tartozik.

Mert hát a dolog úgy áll ám, hogy a kolozsvári színházalatt tagjai nemcsak a Csóka Sándor emberei, nemcsak hozzája szerződtek, hanem igenis szerződtek Csóka Sándorral a kolozsvári Nemzeti Színház köteleihez. A szerződéseket aláírta gr. Esztényi Kálmán intendáns is, nem mint tanu, hanem mint intendáns.

Mit jelent az a „kötelek” szó és az az intendánsi aláírás? Nem hisszük, hogy akadna Magyarországon olyan zugprókat, aki oda eszavarná a dolgot, hogy az a kifejezés pusztán frázis s az intendánsi aláírásnak nincs semmi jelentősége jogilag. Az az aláírás és az a kifejezés, hogy az illető a „kolozsvári Nemzeti Színház köteleihez” tartozik, bizonyos kötelezettségeket alapított meg az ide szerződött színészre: azt a

kötelezettséget, hogy ezen a színpadon tartozik játszani, hogy aláveti magát az intendáns rendelkezésének, aki a vállalkozó felett is felügyeletet és hatalmat gyakorolt, hogy aláveti magát az intézet színházi törvényeinek, melyeket nem a vállalkozó csinált, hanem a színház saját törvényei. Stb. stb.

Nó ha a szerződés a színészekre kötelezettségeket rótt az intézettel s intendánssal szemben is: akkor csak természetes jogi ráció, hogy jogokat is kellett nyújtania ezeknek megfelelően kötelezettségeket is rótt az intendánsra az intézet.

Jog köteletség nélkül nem létezik kétoldali szerződés. S ha más jogot nem is szereztek volna a színészek, midőn a „kolozsvári színház köteleihez” léptek és szerződésüket az intendáns aláírta: legalább azt az egy jogot megszerezték, minél fogva megkövetelhetők az intendánstól és belügyminisztériumtól, hogy az intézet és intézeti tagok érdekeit a vállalkozóval szemben gondosan és lelkiismeretesen megóvják, hogy a kasszát, mely első sorban az ő gázsijokat volt hivatva biztosítani, ne adják ki a vállalkozónak és a szubvenziót nem szolgáltatassák ki neki szerződés ellenére 8 hónap alatt.

S ki tudja, ha akkor, midőn a vállalkozó először jött zavarba, az intendáns már akkor így jár el és a társulat konzorciummá alakul: vajjon nem jobban jöttek volna ki az összes tagok?

Tehát — nem addig van az! Tessék csak a kockázatot átvállalni és viselni az intendáns urnak és a belügyminisztériumnak közösen, legalább addig, míg a szerződések lejárnak. Azok a tagok nemcsak a vállalkozó színészei, hanem egyúttal a nemzeti színház köteleihez tartoznak.

Hanem persze, mindez megjárja mint jog és igazság. De a világot nem következik az, hogy a társulatnak nem szakad a nyakába az egész kockázat sulya és veszélye. Ugy van biz az. Mert mai napság már ez az „igazság” Magyarországon. Akie a hatalom, azé az igazság. S ha Magyarországon elköltöztet a kormány éveken át milliókat, nem a sajátjából, hanem az ország pénzéből, még pedig a király és a törvényhozás tudta, beleegyezése és engedelmével; ha a kiállításra, erre az őriási szédülésre, megszavastatnak előzetesen egy pár száz ezer forintot és — elköltöztet meg a hatalmazás nélkül másfél millióval többet: ugyan bizony ki fogja felelősségre vonni a kormányt és intendánturát „egy” kolozsvári színházért és néhány színészért?

Hogy is van csak a német közmondás: „Die grossen ...“

Aztán a kormánynak is van egy hatalmas „konzorciuma”, nem ugyan színészekből, de politikai komédiásokból, s az a konzorcium egy kissé fövedelmesebb vállalatot tart a markában, mint a kolozsvári színház: egy országot!

S nem kell félni: a kormánypárti többség nem fogja megbuktatni vezérét — a kolozsvári színészek kedveért.

Hanem hát szinte jól esik a színész

asszonyoknak és uraknak ez a malheur. Megérdemelték (félíg-meddig) a sorsukat.

Mert bizony isten, Csóka urral egy cseppet sem bántak az urak nemesen. Ellenkezőleg: nagyon csunya dolog volt épen önként az a sztrájk. Az a szánalomra méltó ember nem vétett önkéntek tulajdonkép semmit, hogy épen önként rohanjanak rá először, hogy önként mindjárt sztrájkoljanak, felládjának ellene.

Utóvégre is sokan vannak a társulat tagjai között, akik régebben a Csóka Sándor direktorsága alatt működtek, sőt olyanok is, akiket egyenesen ő szerződöttet a kolozsvári színházhoz. No hátrászedte, adós maradt-e valaha az az ember valamelyiknek?

És nem sebb, nem nemesebb, kollégialibb lett volna önként, hogy támogassák őt szerencsétlen vállalatában? Hiszen utóvégre is kollégájuk, aki együtt küzd, fáradozik, buzdulkozik a színészekkel a magyar vidéki színészet rögös útjain.

Mindjárt pártot ütni, mindjárt rárontani, mindjárt felhasználni magukat holmi intriguára (mert erről meg lehetnek győződve): ez igazán csunya dolog volt a színész urak részéről. S még ha Csóka Sándor egy dúsgazdag tőkepénzes volna, aki nek van, miből teljesítse kötelezettségeit; vagy ha pazarolt volna az önként keserves keresményéből; ha csudarul, ha gorombán, ha fellázítólag bánt volna a tagjaival! Így még lehetett volna érteni ezt az eljárást. Utóvégre ha a has úrea: elnémul a háladasság szava is.

De úgy bánni azzal a talpig becsületessé emberrel: ez igazán csunya volt s megérdemelte egy kis bünhődést.

Annál inkább, mert a dolognak még az a, némely tagra nagyon is jellemző oldala is megvan, hogy több tag előleggel tartozik az igazgató urnak, melyet igaz, hogy csak részletekben köteles visszafizetni, de azért tényleg mégis eléri az előleg összege a most esedékes gázsii összegét vagy talán meg is haladja.

Hanem hát ebből is tanulhat Csóka Sándor, kit mi bámulatos jóhiszeműségért csak csodálni, szeretni vállalkozásáért csak sajnálni tudunk.

Legtöbbet szenvedett különben az egész tragikomédiában a színház nimbusa, hitelt, jóhírneve. Szegény országos Nemzeti Színház! Hogy nevének a szubvenzió s boldogságodon a többi vidéki színházak! Hát még a budapesti „nemzeti”!

A közösségben általános a felháborodás a sztrájk, az intendatura semmittevés s a belügyminisztérium könnyűvérté eljárása fölött. Miért tartanak bérletet (így szólottak városzerte), hiszen nem tudja az ember, vajjon nem vész-e oda a pénze? Hát a vidéki miért jöjjen be, mikor nem biztos, hogy vajjon épen akkor nincs-e — sztrájk!

Ide jutott a „legnagyobb országos” színház sorsa az „állami” adminisztráció és a fizetett intendatura második esztendőjében.

Figuró.

## A vármegye gyűlése.

Kolozsvármegye bizottsága tegnap d. e. tartotta meg rendes téli közgyűlését, a tagok közepes érdeklődése mellett. A gyűlést, mint elnök, Gyarmathy Miklós alispán vezette, miután br. József Samu főispánt ép ma egy éve ért gyászja akadályozta a megjelenésben.

A gyűlést alispán megnyitván, Bónis főjegyző olvasta fel a belügyminiszter körrendeletét, a közszéki pénzkészlet és számviteli ügyekben alkotandó szabályrendelet iránt. Ugyancsak Bónis főjegyző tesz jelentést az állandó választmány e körrendelet intézkedései megfelelő szabályrendeletéről, melyet Császár Gyula III. aljegyző pontonként felolvasott.

A gyűlés a szabályrendeletet mondhatni vita nélkül fogadta el, csak a pénz elhelyezésére vonatkozó §. tárgyalásánál fejlődött ki némi eszmecsere. melyben Gyarmathy alispán, Bónis főjegyző és Agh Ferenc biz. tag vettek részt.

Ezután Bónis főjegyző olvasta fel a belügyminisztérium leiratát, melylyel a választott tisztviselők lemondása körül tanúsítandó eljárásról szóló szabályrendelet némi módosításokkal megerősítést nyert. A leiratot a megyebizottság tudomásul vette és elfogadta a belügyminisztérium által kívánt módosításokkal kibővített szabályrendeletet.

Majd Trutia Endre I. aljegyző olvasta azon belügyminiszteri rendeletet, melylyel az 1 éven túl munkáértelen tisztviselőkkel szembeni eljárásról alkotott szabályrendelet megerősítést nem nyert. Az állandó választmány új szabályrendeletet terjesztvén elő, az fogadtatott el.

Még Bónis j. főjegyző olvasta fel a némely pénztári alapok megszüntetéséről és a kis és nagy községek általános szab. rendelethez módosításáról szóló belügyminiszteri leiratokat, melyek közgyűlés által tudomásul vették.

Olvasatott továbbá Baross Gábor leiraka, miuzsterré történt linevezetéséről. Közgyűlés ezt is tudomásul vette.

Névszerinti szavazással elfogadtatott, hogy az árva pénzek az eddig is használt öt közpénztárnál, illetőleg pénz-intézetnél helyeztessenek el.

Előterjesztett az alispán évi jelentés. Csorján Gyula ügyvéd ur oláhul szónokolt, a pontnál. Az alispán arra adott feleletből úgy vették ki, hogy az ügyvéd ur e jelentés felolvasását kéri. Kérés a delutáni ülés folyamán teljesített. Ez intermezzó után Hory Béla, ár. elnök olvasta fel az árvaügyek állását alaposan ismertető jelentését.

Árvaszéki elnök elismeréssel említi föl Sárkány Ferenc nevét, ki mint az árvaszéki ülésekben való részvételre kiküldött egyik b. tag; minden meghívásra szíves volt megjelenni.

Tudomásul vették. Hasonlóan tudomásul vették Bucsy főmérnök ur d. Nagy József főörvös évi jelentése is. E jelentéseket alább ismertetjük.

E közben az idő nagyon előhaladt, a miért Gyarmathy alispán az ülést beárta, d. n. 4 órára törvén ki folytatását.

(V-L)

## Gyarmathy Miklós

### alispáni jelentése

Kolozsvármegye 1886. évi közigazgatási jelentéséről.

[Folytatás.]

A múlt évi jelentésben felsorolt közművelődési tényezők közül fájdalom a kolozsi polg. olvasó kör a tagok részvétel-sége és alkalmas helyiségek hiánya miatt

megszűnt; az egeresi olvasó egylet irán pedig a tagok kevés érdeklődést tanúsítanak a többiek, nevezetesen a gyalai, báuffy-benyadi, mócsi és tekei olvasó körök virágznak a hozzájuk sorakozott Kideben egy nyilvános könyvtár. Ezeken kívül Toke, Botos, Dadrád és Vajola községekben zene egyletek állanak fenn.

Az öngyilkosságok száma a mint látszik évről-évre növekedik, mert míg harmadéve csak 5 eset fordult elő, a reá következő évben már 13-ra szökött, s a mul évben 16-ra szaporodott azon szerencsétlenek száma, a kik nem tudván elviselni a élet terheit, önként váltak meg az élettől.

Cselédkönyv a múlt év folyamán kiadatott összesen 1213

A magyar kir. adófelügyelő és tanfelügyelő urak, nemkülönbön közigazdasági előadó úrtól némely, szakmájába vágó egyes adatokat volt szerencsém kapni. melyekből érdemesnek tartom a következők felemlíteni.

A mi az állami adóügyet illeti, a mul 1886 ik évben Kolozsmegye összes községterhére előíratott.

|                                                           |                |            |           |            |
|-----------------------------------------------------------|----------------|------------|-----------|------------|
| Földadó                                                   | 235.600        | frt        | 2         | kr.        |
| Házadó                                                    | 32.668         | „          | 67        | „          |
| I. oszt. ker. adó                                         | 7.190          | „          | 40        | „          |
| II. „ „                                                   | 90.683         | „          | —         | „          |
| Püspöki díj                                               | 130            | „          | —         | „          |
| III. oszt. ker. adó                                       | 33.415         | „          | 60        | „          |
| IV. „ „                                                   | 2.250          | „          | —         | „          |
| Bányaadó                                                  | 168            | „          | —         | „          |
| Nyilvános számad. kötelezett egyletek és vállalatok adója | 937            | „          | —         | „          |
| Tőkeamatadó                                               | 27.407         | „          | 44        | „          |
| Alt. jöved. pótdó                                         | 99.121         | „          | 66        | „          |
| Hadment. díj                                              | 34.160         | „          | 50        | „          |
| Fegyveradó                                                | 1636           | „          | —         | „          |
| <b>Összesen</b>                                           | <b>564.524</b> | <b>frt</b> | <b>24</b> | <b>kr.</b> |

Az 1885. év végével fennmaradt adóhátralék és az 1886. évi adó tartozás fejében az utólagos első és leírások tekintetével megállapított tartozás volt 818.730

frt 77 kr erre befizetett.

1886 ban 509.104 frt 8 és fél h

Marad hátralék 309.627 frt 68 és fél h

Hadmentességi díj fejében az 1885. év végével hátralék és az 1886. évi tartozás fejében megállapított összeg volt 71.100

frt 11 kr.

Erre befizetett 1886. évben 26.466 frt 74 kr.

Marad hátralék 44.635 frt 36 és fél kr.

Az 1886. évi adóbeszedési eredmény az 1885. évi b-fizetéshez képest ugyan 5700 frt 78 és fél krral kedvezőbb de tekintetve azon körülményre, hogy az 1886. év végével 309.627 frt 68 h

adóhátralék az 1885. év végével 300.413 „ 49 „

hátraléknál 9214 „ 19 h

ral nagyobb, s különösen a hadmentességi díj tartozások igen lanyhán fizetettek az 1886. évi befizetési eredményt kielégítőnek nem lehet jelezni.

Mindenemű kinostári tartozások fejében következők voltak be:

|                                  |               |           |
|----------------------------------|---------------|-----------|
|                                  | frt.          | kr.       |
| 1. Egyenes adóban                | 509104        | 8         |
| 2. Hadmentességi díjban          | 26466         | 74        |
| 3. Bélyeg- és jogilletékben      | 56327         | 58        |
| 4. Bor és bus fogyaszt. adóban   | 1236          | 10        |
| 5. Cukor és sör fogyaszt. adóban | 750           | 11        |
| 6. Házalási adóban               | —             | —         |
| 7. Vadászati és fegyver adóban   | 870           | 50        |
| 8. Szőlő dézma váltás tart.      | 649           | 53        |
| 9. Adóbehajtási illetékben       | 2752          | 95        |
| 10. Késedelmi kamatban           | 2497          | 96        |
| 11. Iparkamari illetékben        | 533           | 07        |
| 12. Tanítói nyugdíj tartozásban  | 3069          | 06        |
| 13. Püspöki díjban               | 47            | 98        |
| <b>Összesen</b>                  | <b>604307</b> | <b>68</b> |

(Vége köv.)

— Megengedi hogy egyszavarrá gyujtsak? Szavazás közben jobban tudok beszélni.

— Természetesen gyujtsom rá a monyire tetszik.

— Meta az elejétől kezdve elmondom magának, hogy volt, kezdé Harry bodor két füstölt eresztve ajkai közül. A Dering megérkezése után ott hagytam magat s lementem a partra szivarozni és gondolkozni, s oly szerencsétlennek éreztem magamat mint soha az életben. Le s fel sétáltam s hirtelen Lilyre bukkantam ki egyedülült ottan és oly keservesen sirt hogy majd meg hasadt a szíve. Meta nem tehettem róla szenvedni láttam és szerettem, tehát megmondtam neki; s midőn reájöttem, hogy az egész idő alatt engem szeretett azt mondtam, hogy hibát követ el, ha Chichesterhez megy férjhez. Hosszasan érvelt állításom ellen azt mondvá hogy Chichester a saját élete kockázatával mentette meg életét. kért hogy távozzam, s a régi utat mondta hogy barátok legyünk, barátok mindig de több nem soha, sokat beszélt, hogy hálából Chichesternek fogja szentelni az életét s több ilyen boldogságot hozott fel. Minden ékes szótá somat elővett-m hogy érveit ledöntsem és végre sikerült; és oh, Meta a legboldogabb ember vagyok és föld színén!

Mosolyogtam a vidám arcra, a Harry szemeiben könnyek ragyogtak.

— A múlt éjjel mondtál lágy hangon hálát adtam az égnek, hogy Lilyt nekem adta. Meta az a tudat hogy van a kiért élünk jobbá s nemesebbé kell, hogy benünket tegyen.

Meta én nem vagyok vallásos de az éjjel az ég áldásait imádkoztam.

— Harry én reményelem hogy maga boldog lesz válaszalom saját elvesztett boldog ágyam nán elhajlva.

Egy árny vetődött a fűre. Megfordultam. Nigel meut el gyorsan megégettünk. Tekintetünk találkozott az övé sötét volt és indulatos. E futó pillantásban nem szerelmet nem engesztelődést, hanem szigorú kárhözátást oltastam. Mi változtatta meg? Gyorsan távozott East Cliff felé. Majd meg szakadt a szívem midőn utánna néztem, aztán megfordultam s égő de száraz szemekkel néztem Harryra.

— Ugy e felesleges kérdezni, hogy miért vagyok boldogtalan?

— Meta mit jelent ez?

— Azt jelenti hogy ő megváltozott; mondtam keserűen. Ugy látom Harry, hogy semmi sem állandó ezen a világon. De mi haszna beszélünk erről?

— De én beszélni akarok! kiáltá indulatosan. Meta én testvéremnek tekintem magat; legyen bizalmammal irántam s mondja meg, hogy miért veszekedtek?

— Én nem veszekedtem vele válaszalom szomorúan; és Harry jobb szeretem ha most nem beszélünk e tárgyról. Ugy is elég hamar megtudom hogy mi a szándéka.

— Ön kénytelenül ismét az új-jamoni-lvó kis gyémánt gyűrűre tekintetem. Harry kezemre tette a kezét.

— Meta itt valami félreértésnek kell lenni. Dering sokkal jobb fin igazabb gentleman, mint hogy ok nélkül megváltozzék. Meglássa, hogy ismét rendbe jön minden.

— Adja az ég, hogy igaza legyen! Nem szégyenlem azt mondani, hogy sokat adnék ha ismét úgy volnék vele mint régén.

Harry félíg mosolyogva, félíg komolyan nézett az arcomra.

— De ugy-e büszkébb mint hogy oda menjen hozzá s megkérdezze, hogy miért változott meg? Ugy-e Meta, hogy sokkal büszkébb, mint hogy maga tegye meg az első lépést? Édesem küzdje le büszkeségét!

De én nem tudtam elfelejteni a Nigel szeméből látott neheztelést s modorának szándékos hidegségét.

— Nem Harry. Ha szeret és óhajtot lenni jöjjen ő hozzám. De jöjjen job lejj bemeni mert később haladt az idő.

De azért este még is megpróbáltam a kibékülésre az első lépést megtenni. Nigel egyedül állott az ablakban, Qla menttem hozzá.

— Nigel! mondtam,

Hangomra meg rettent s egy pillanatra a régi kifejezés volt a szemeiben, de csak egy pillanatra. Midőn hozzám szökött hangja hideg volt és kemény.

— Nős? kérde élesen,

— Szeretném ha ma reggel az álmora mehettem volna veled mondtam bátorlással emelve rá szemeimet.

Mosolygott s keserűen azt mondá.

— Meta a házasság nem áll jól neked. Azt hiszem hogy távollétemben elég jól mullattál.

Elfordult tőlem, hogy Lilyhez szöjjon aki égő arcza a boldogságtól sugárzó ragyogó tekintettel, éppen most lépett a szobába. Vajjon gondolt e a szegény Chichester Garthra?

Az ebédhez hívtat a harang. Az étterembe menve a Nigel karjain találtam magamat. Amint az előszobán keresztül haladtunk fúdokló hangon azt sugtam.

— Nigel mi változtatott meg ennire?

Te, volt a szigorú válasz és én nem szóltam többet.

A székem mellett elmenve Harry leba jolt hozzám s azt sugta.

— Meta, ne mondja még meg nekí.

Nigel meghallotta a szóttagást.

— Hát ezután van arra a kérdésre szükséged hogy mi változtatott meg?

— Mit értesz ezalatt? kérdelem.

— Majd későbbben megmondom, most nem lehet, vizsonzá lassu hangon.

Szinte vége volt az ebédnek midőn Jack bejött.

— Csak képzeljétek, mondá, Chichester elutazott külföldre!

— Elutazott? kiáltá Mildred néni. Lehetetlen!

Lilyre néztem ki az asztal tulsó oldalán Harry mellett ült; elhalványult de nyugodt volt.

— Azt hiszem hogy az az ember bold, folytatá Jack. Egy vasuti emberrel találkoztam, a ki a bórondjéit vitte, Garth jött utánna, s azt mondtá, „Jack, elutazom isten veled”. „Hova?” kérdelem. „Németországba.” — mondá. „Megboldondultál?” — kérdelem.

— Reményelem hogy nem? válaszolá. — Aztán egymásra néztünk. „Miért ne monnánk”, folytatá, „nekem nincs seukim oda haza, kedvem jött utazni, tehát elővettem a Bradshawomat s úgy találtam hogy rögtön indulhatok.

— Elkísértem az állomásra, folytatá Harry.

Garth nagyon ressz kedvűnek látszott, azt mondtá, hogy anyámmal levelet írt; és Nigel reám bízta, hogy téged ídvözöl. Ez már mégis borzasztó, hogy valaki ilyen hamar s minden ok nélkül távozzék.

De legalább hárman voltunk az asztalnál akik tudtuk, hogy Chichester ur miért távozott ki West Cliffől.

Nigel figyelmesen halgatta végig Jacket, de csak annyit mondott:

— Különös! Szegény Garth, bár találkozhattam volna vele!

— Különös? kiáltá Jack. Rég nem lepott meg ugy valami mint Garthnak az utazási hőbortja!

— Így hát nem jön velünk az összes jegyzé meg Mildred néni.

Jack letette a kését és villáját, s a mulva nézett körül.

— Istenemre mondom, hogy ez eszembe se jutott! Nigel, te és Garth, David Jonatanok elutaztak, nem tudsz valamit dologról?

Nigel a fejét rázta.

— Nem én semmit: Garth nem küldvelem semmit. Az utóbbi időben szomorúnak találtam, s nem tudtam magamnak megfejteti az okát; de, ez használt hozzá. Azban nem lehet csudálkozni rajta, egy ember, aki olyan magányosan él mint ő, csak saját magára kell, hogy gondoljon.

## Az árvaszéki elnök jelentése.

(Előterjesztette Hóry Béla, elnök.)

Az 1885 évről jött át ellátatlan ügydarab 175  
a múlt 1886-ban jött be 9466 (négy ügydarabbal több, mint az előző éven)  
Összesen 9641  
Ebből a f. évben ellátott 9491. Marad ellátatlan az 1877 évről 150, de melyből január hó folytán ellátott már 132 db s így ma ellátatlan 18 db.

## I. Az ellátott ügyek közt volt:

|                               |      |
|-------------------------------|------|
| 1. Gyámkezelés                | 195. |
| 2. Gyámfelmentés              | 27.  |
| 3. Gondnokkezelés             | 22.  |
| 4. Gondnokfelmentés           | 2.   |
| 5. Ügygondnokkezelés          | 7.   |
| 6. Számadás adatot be         | 351. |
| Ebből elfogadott              | 262. |
| Számvonóssághoz tételt        | 33.  |
| Kiegészítés visszaadott       | 56.  |
| 7. Ingatlan eladásra engedély | 82.  |
| 8. Kölcseifelvételre engedély | 9.   |
| 9. Perelhetési engedély       | 47.  |

## II. Az árvák létszámát illetőleg.

Az 1885. év végén maradt árva 11647.  
Árvaságra jutott a f. évben 411.

Összesen 12058.

A f. évben természetes halálra el-  
érkezéskor elhunyt nagykorúak nyilvántartott 2736.  
Korrendelővel nagykorúsított 93.  
Férfiemenetellel nagykorúvá vált 101.  
Árva nyilvántartásból halál miatt töröltetett 121.

Össz. 3951.

Marad gyámhatósági felügyelet  
alatt 9007 árva.

## III. A hagyatékgyálási ügyeket illetőleg.

Az 1885 év végén letárgyalatlan  
maradt 494 hagyaték, ehhez érkezett a f. évben 502  
Összesen 996  
Ebből letárgyalatott 611  
Marad letárgyalatlanul 385

## IV. A vármegye árwapénztárában volt 1886. decz. 31 én:

|                      |                   |
|----------------------|-------------------|
| 1. Készpénzben       | 24 frt 40 kr.     |
| 2. Tak. p. könyvben  | 196049 „ 93 „     |
| 3. Értékpapírban     | 9950 „ „          |
| 4. Magánokmányban    | 63600 „ 53 „      |
| 5. Értékben          | 314 „ „           |
| 6. Bűntörvénypénz    | 320 „ „           |
| 7. Árvaenvelési alap | 41 „ 61 „         |
| Összesen             | 270300 frt 48 kr. |

Ezen pénzből el van helyezve a kolozsvári takarékpénztárba 104 ezer, — a halotaszegibe 38 ezer, az egyesült erdélyi tak. tárba 32, az iparosok szövetkezetébe 10 ezer.

|                       |    |
|-----------------------|----|
| Rendes ülés tartatott | 51 |
| Rendkívüli ülés       | 38 |
| Összesen              | 89 |

## E. M. K. E.

## Alapítók a Királyhágón túlról.

A k o m á r o m m e g y e i községi és közigazgatási közgyűlésnek elhatározván az alapítóink sorába lépést, — Kis Imre elnök a 100 forintot a határozat következtében beküldte.

„Piritoz-egylet” czim alatt, alapszabály szerint alakulva, Csepregy János nagyiparos, a költő testvér elnöklete alatt jön össze Budapesten a József-városban egy baráti kör, melynek czélja a munka utáni társas időzés mellett, a hazafias és emberbaráti jótékonyaság gyakorlása. Lefelajtott 100 forint f. éven kezdve a „Piritoz-egylet” alapítójának egyike lett.

A b é k é s c s a b a i kaszinó-egylettől Dörner Lajos ur utján 100 ft alapítási díj juttatottat a központi pénztárba.

A s z o l n o k i polgári kaszinó részéről kamatos részlettel 23 ft.

A z e m e l é k i ref. egyház részéről Szabó József r. lelkész ur utján 45 ft.

A z o m b o r i izr. hitközség részéről kamatos törlesztéssel 24 ft.

A z e g l é d i takarékpénztár igazgatósága utján hasonlóképen 24 ft;  
Piskolt község (Biharm.) előljárásától szintén 24 ft.

Furta község (Biharm.) előljárásától 20 ft.

A f a p e t i kaszinó egylettől 30 ft.

A z a r a d i d é k i tanító-egylettől kamattal 14 ft 86 kr.

Szeged ez. kir. város mint örökös tag 3-ik részletképen utjabban ismét 100 ft-ot küldött.

Szent-János község Bihar-megyében még 1886. febr. 28-án lépett alapítójuk sorába. Az előljárás határozata megyei jóváhagyás alá kerülve, ott miután az alapítvány, az új nemzeti mint köz-művelődési tekintetben magasabb hivatással bíró egyesület nagy horderájú s országos érdekű működésének hazafias elősegítése szándékoltatik, a határozat jóváhagyását s ennek következtében a 100 ft Ertsey Dezső szolgabíró utján központi pénztárunkba be is küldetett.

## A kolozsvári színház.

Tekintetes Szerkesztő ur! Addig is meg a kolozsvári orsz. Nemzeti Színház jelenlegi válságos orrában némely tagok által elkövetett szerződésszegés ügyben az arra hivatott és illetékes legfelsőbb fórum

döntene, s annak döntvénye hozhatná köz-tudomásra e bonyodalmas ügy alapjában tiszta valóságot, s mondaná ki bűnösségét, avagy ártatlanságát akár az egyik, akár a másik félnek; legyen szabad a t. Szerkesztő urat tisztelettel fölkerönm, mikép — alábbi — s az ügy és egyéni reputációim érdekében megírt s a legújabbabb valóságot magában foglaló közleményemet b. csés lapja legközelebbi számában közzé tenni szíveskedjék.

Legkevésbé sem cizélom hírlapi polemizálásokba bocsátkozni, s nem voltam barátja annak sem és soha, hogy ember, és pályatársaim kisebbitésével, avagy: azok tisztelt neveinek ok nélküli meghurcolásával, megszégyenülésükben vágyamat boldogságot leljem, most sem ezért fogtam tollamat kezembe, de saját helyzetemben tartózkodó közléseket vélek teljesíteni e közleményemmel magának a színháznak, a melynek hosszú évek során át egy szerény, de buzgó és önzetlen tagja voltam, kötelességet vélek teljesíteni azon tisztelt közönségnek, a melynek körében az idő szerint kötelemekekkel tartoztam és tartozom; és kötelességet magamnak, ki ugyszólván önhibám-n kívül adortattam ezen kedvezőtlen-ségekre.

A helyi tisztelt hírlapokban megjelent — és részben információk alapján körölt — s a helyi színház jelenlegi sajnos válságát tárgyzó egyes közleményekben, továbbá: a színház néhány tagja által kiadott „Értesítő”-ben megközelítőleg oly fogalmazvány-nal találkozhatók a n. é. közönség, a melynek sorai között nagyon könnyen azon gondolatra jöhetett, miszerint: ez a magánvá-lalkozó igazgató, saját tagjainak megrová-dításával, a benne helyezett bizalommal visz-szaélve, elidegenítette azon nyilvános inté-zet pénztárába befolyt jövedelmeket, a melyek utolsó krajczárjáról számolni köteles, s a melyeknek lelkiismeretes megőrzése szerződési kötelezettségen kívül, még be-szűletbeli kötelesség is.

Erre vonatkozólag ezennel kijelenteni kívánom, mikép: szigorú megazámo-latásomat, a színház néhány tagja alá-írásával f. hó 26-án kiadott „Értesítő” meg-jelenése után azonnal saját magam szemé-lyen és sürgönyileg közöltem meg egy n. m. kir. belügyminiszter irtól, mint az Or-szágos Színészegyesület Központi Igazgató Tanácsától.

A „Kolozvár” — czimű lap — f. hó 27-én megjelent számában közölve lettek azon iratok, melyek a válságra nézve a színház tagjai, és az intendatúra közt vál-tattak; A legnagyobb sajnálattal, sőt meg-döbbenéssel megbotránkozással kelle észlelnem, mikép: az intendatúra által hozzám küldött fölívására, általam az intendás gróf urhoz benyújtott feleletem illetve kérelmem, nincs egész terjedelmében közölve, sőt el-lenkezőleg, annak-alig pár paszussa idezót-tik; már pedig az ügy tiszta valósága, ér-dekben, ennek egész terjedelmében közöl-tetést joggal várhattam volna.

Továbbá: nem csekély meglepetéssel kelle, a tagok által a Méltóságos Gróf In-tendás urhoz benyújtott egyik kérvény, és a színház néhány tagja által nyomtatásban kiadott, és szétharadtott „Értesítő” alján oly tagok neveit is olvasnom; k i k n e k az időszereit nem hogy én lettem volna adóssa, hanem a színházul némely tagjánál január 15-iki lelettel még kint volt, 764 ft, azaz: hétszázhatvan négy ft, előleggel ők voltak adóssaim, nevezetesen: Sorédy Sarolta. k. a. 80 ft. Kovács Endre ur 50 ft. Iványfi Jenő ur 50 ft. Hegedűs Ferencz ur 40 ft. Mezey Mihály ur 40 ft. Deszéry Gyula ur 33 ft 60 kr. Müller Ottó ur 40 ft. Várady Ákos ur 12 forint.

Továbbá: egyik kérvény alján oly tagoknak a neveit is kelle olvasnom, kik kö-veteléseikre nézve általam már kielégítve lettek; nevezetesen:

Gerő Lina k. a. Müller Ottó ur, és Iványfi Jenő ur.

E helyütt, el nem hallgathatom még, azon igaz, és való körülményt, mikép: Müller Ottó, karnagy ur a mióta én Kolozsvárt vagyok, mindig, és így most január 16-án is az egész gagéját pontosan a napján kapta meg.

És végül nem akarok, talán udva-riatlanságot követni el az által, hogy azok ne-veit is ide jegyezzem, kikkel alkalmak ad-tán, elég gyakran, jótállások, aláírásokkal, nagyobb és kisebb összegek előleges köl-önsönadásával szíveségeket tettem, a mely viselkedéseim, országosan ismert jellemes be-szűletességem, és azon köztudomású körü-lmény, mely szerint: nincs Magyarországon egyetlen színész, avagy színésznő, kinek valaha csak egyetlen krajczárjáról is adóssa maradtam volna, bizonyára több figyelmet, a nyilvántartottnál jobb akaratot, nyomasztó jelenemben nemesebb eljárását, a fizető közönség iránt nagyobb tiszteletet, s elvitá-zhatlanul több kötelességérzetet érdemeltek — illetve követelhettek volna e csekély 2 hó-napi időtartamra, a melyre önmlga a belügy-miniszter ur által még itten megmaradni és megtartatni rendeltettem volt, mint azt és olyat, a minővel a további működés megtaga-dását tárgyzó, s néhány színházi tag által ki-adott „Értesítő”-mágában foglal; mint o l y a t, a melyet a törvény és igazság meg nem enged, mint olyat, a mely országos színész egyesületünk alapszabályai és törvényei szerint „szerződésszegésnek” nevezettetik; s mint i l y e n, az egyesü-letről leendő kizárással büntetettetik.

Azon nyilvánosan hozzám intézett kér-désre, hogy: „u g y a n b i z o n y m i t a k a r o k m e g i t t e n K o l o z s v á r o t t m i t r e m é l l e k ?” más szavak-

kal, „miért nem hagytam avagy: hagyom el rögtön és azonnal a hozzám, illetve a kolozsvári országos nemzeti színházhoz szer-ződött tagjaimat, pályatársaimat?” legyen szabad ugyancsak a nyilvánosság előtt a legközintézkedés, a harag és neheztlenség leg-csekélyebb fullánkja nélkül kinyilatkoztatnom; mikép: a z é r t, m e r t: nem akartam a bizonytalanság tömkelegébe dobni oda tagjaimat, nem akartam pellengérvet-ni magat, s a inügyet, ez országos mű inté-zetet, mert féltem attól, a mi a mai nappal eléretett, azaz hogy a színházulat szem-élyzetének consorziómuká kell alakulnia, — s a saját erején minden további támo-gatás nélkül m ü k ö d n i e, — a z é r t, mert bizonyan reméltem, sőt tudtam azt, hogy a felsőbb helyről nyert felhívónkénti 500 ft-eggyel, a n. é. közönség szíves és már javulásnak indult támogatásával, ügybuzgalmammal párosult szorgalmammal a már is megnyert előnyös vendégművészek és művésznők felléptetésének hasznos ere-dményeivel — biztos tudával annak, hogy ha a végszámadás napján talán 5—10 — nagyobb fizetéseket élvező és kedvezőbb anyagi viszonyoknak örvendő tagjaimnak néhány száz forintot mehetett gagéjával hátralekban is maradtam volna, s esetleg ez összegekre váltottok kellett volna kö-zöttük szétosztanom; ha életben maradok tölem ez összegeket biztosan megkapták volna.

A nyilvánosan hozzám intézett óhaj ma már teljesült éltározom ime, s magokra hagytam azokat, kiket életem minden per-cében szeretettel óhajtottam elárasztani, a melyet közülük néhányan a létrehozott botránnyal nem a leghelyesebben viszo-zottak.

Nagyrabecsülésem kifejezése mellett, maradtam a tks. Szerkesztő urnak kiváló tisztelettel:

Kolozsvárt, 1887. évi január hó 28-án.

alázatos szolgálja:

Csóka Sándor

színházigazgató.

## LEGUJABB.

Az alábbi nagy fontosságú hirt la-punk zárása alkalmával vettük távira-tilag:

A „Times” és „Kölnische Zeitung” budapesti levelezői hitelt érdemlő for-rásból vették az értesítést, hogy a há-boru Német- és Franciaország között feltétlenül bizonyos Metz és Strass-bourg körül nagymérvű katonai összpontosítás történt.

## MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 29.

— **Eljegyzés.** Györfy Gyula orsz. képviselő — mint lapunknak írják — f. hó 26-án tartotta hivatalos eljegyzését Buda-pestben Olaj Lajos orsz. képviselő szép és szellemes leányával, Leóával. A kedélyes lakomán jelen voltak Erdélyből Orbán Balázs és Bartha Miklós. Ugron Gábor család-i gyász miatt nem jelenhetett meg. Képviselői és bírói körökből mintegy harmincegy-en vettek részt a szép ünnepélyen. Az áldomások sorát Bartha Miklós nyitotta meg, az új jegyepárt köszöntve föl, kit Csató Sándor kir. táblai bíró, Komjáthy Béla képviselő és több többen követték, ki-tűnő ötleteikkel fűszerezvén a hangulatot.

— **Kolozs megye** tegnap d. u. folytatott közgyűlése a Hankó Weress Károly főszámvonó történeti kinevezése folytán meg-fűsreidett pénztárrelenőri állásra Varró László, eddigi helyettes ellenőrt, három pályázó közül egyhangulag választotta meg.

— **Hymen.** Mentovich Gyula székely-keresztúri járásbíró — mint nekünk írják — f. hó 25-én vezette oltárhoz Papp Bertá kis-aszonyt, Papp Ödön sz. keresztúri keres-kedő és birtokos jól nevelt, kedves és de-rék leányát. Az új párnak a helye is tar-tós boldogságot kívánunk.

— **Kolozs megye főorvosának** tegnap felolvasott jelentéséből kiemeljük a következőket: Meggyekben az egészségi ál-lapot az utolsó évnegyedben kielégítő volt. Járványos betegségek nem igen fordultak elő. Ronselő toroklob 4 esetben fordult elő, Hosszu Macskáson, hova a főorvos is ki-szállt. A mócsi korházban ápolattak 45-ön. Az előfordultabb betegesedési esetek hóku-hrut, hagymáz stb. voltak. Legkedvezőbb volt az egészségi állapot a gyalui és almá-si járásokban.

— **Előkézsület hadjárata.** Csik-szeradából írják hogy az ottani 26-ik hon-védzászlóalj számára 6 kocsi kétszersírt és 8 kocsi ruházat érkezett a napokban, továbbá, hogy az ottani pót-csapatot teljes tábori felszereléssel látják el. — **Eszter-gomból** írják. A megyei és városi hatóság-hoz a katonai hatóságtól megkeresés érke-zett, hogy mozgósítás esetében képes lesz-e Esztergom a mellékvárosokkal egyetemben 36 tisztot, 3199 embert és 106 lovat elszál-lásolni és élelemmel ellátni, továbbá, hogy rendelkezik-e a város alkalmas helyiségek-vel nagyobb mennyiségben összegyűjtendő élelmiszerek elhelyezésére. Az is kérdés tárgyzó tételt a katonai kormány rész-ről, hogy a megyebeli községekben hány száz katonát lehet elszállásolni.

— **Békés városában** az ujonnan épített bernáz megnyitásokor, jan. 8 és 9-én az E. M. K. E. javára táncmulatság rendeztetett, melynek tiszta jövedelme 370 ft 88 kr volt. Ez összeget dr. Hajnal Ist-ván bálbizottsági elnök és Kabos Balint tanár bálbizottsági titkár urak elküldötték, a kivánásra a Békés városának korábban tett alapítványához csatoltattott.

— **Sófai Miklós**, egerei ev. ref. lelkész 13 kötet folyóiratot ajándékozott az E. M. K. E.-nek u. m. a. Képes Családi Lapok, Képes Néplap és Politikai Híradó, továbbá a Világkrónika és Háborúkrónika 1874—82 közt eső évfolyamát. A 13. kötet képes folyása igen csinosan s tartósan van bekötve, becses ajándékul valamelyik nép-könyvtár számára, minők létesítése az E. M. K. E. egyik főfeladata.

— **Kinevezés.** A megyesi állami ellemi iskolához, a vallás és közoktatás-ügyi m. kir. miniszter által utjabban gond-nokká kinevezettek: dr. Ne vá k Rezső kir. közjegyzés és P é c h y Árpád ev. ref. lelkész. Ezen kinevezés által, e szép jövőjű iskola, két ügybuzgó gondnokot nyert, kik biztonnal egész tetteikjökkel, annak felvi-rágzásán fognak munkáláni.

— **Az erzsébetvárosi** kaszinó egye-sület Nagy Lajos, törényszéki elnök vé-dnöksége alatt zártkörű táncmulatságot ren-dez. A bál febr. 12-én tartatik meg. A ren-dezőbizottság elnöke br. Apor Zoltán, ale-lnökei dr. Iseckutz Viktor és ifjabb Nagy Lajos.

— **Társaskör** alakult — mint la-punknak írják — György Ditróban, a Sik-lódi Péter kezdeményezésére. A társaskör-ben vasár- és ünnepnapokon gyakorlati írá-nyu felolvasások tartatnak. Az alakuló ülést közlelebről a tagok élénk részvétele mellett tartották meg. A „társaskörnek” a lapok közül az „Egyetértés”, „Ellenzék”, „Pesti Hírlap”, stb. járnak.

— **A késővási helyi olvasó-egy-let** br. Szentkereszty Stefánia védnöksége alatt febr. 4-én fogja megtartani zártkörű táncmulatságát. A bálbizottság élén, Szócs József és Fejér Károly állnak.

— **A gyulafehérvári farsang** f. hó 22-én vette kezdetét az evang. nőegylet báljával. A bál minden ízében sikerült mu-latság volt.

— **Biharmegyei hírek.** A nagy-vári szepítési egylet javára a nagyvára-di nők igen fényes bált szándékoznak ren-dezni — A nagyvárad ügyvéd kamara febr. 13-án tartja meg rendes közgyűlését. — Kü-lön bérpárt alakítottak a nagyvárad timár-mesterek, kik egy nagy bór-árusarnokot szándékoznak berendezni.

— **Weckerle Sándor** urról megint újabb verzió volt uterjedve a képviselőház-ban. E szerint ő nem államtitkár lesz a közlekedésügyi miniszteriumban, hanem e helyet Lukács Béla foglalná el, Weckerle p-dig az államvasutak elnöke lesz. Vederemo.

— **A trónörökösár utazása Ab-baziába.** Abbaziából tavíriák: A Villa Angiolinát utjabban berendezik, mivel kilátásba van helyezve, hogy a trónörökösár legközelebb ismét eljön Abbaziába. Való-színű hogy a fejdelmi vendégek már febr-uár elejével oda érkeznek.

— **Hogy lehetne Tiszát megbuk-tatni?** Székesséhvárott egy kupléval fe-llett meg a kérdésre Sziklay komikus. A Királyfogás második felvonásában ugyan is a székesséhvári rossz színházi viszonyok-ra czélozva így énekel:

Nagy dolgokat akarni,  
Tízta Kálmánt megbuktatni,  
Problákt már sokan,  
De nem ment sehogyan.  
Tudok én egy jó módot,  
Fontoljak meg a dolgot  
És ha ezt megteszik,  
Még Tízta is bukik:  
Hozzak ide direktornak  
Székesséhvárra . . . .  
Alázatosulójá, stb.

— **Gyilkosság és öngyilkosság** ezimeo adtunk hírt a békés csabai tragédiá-ról. Mint értesültünk, a nő, ki előbb Sze-mián Kálmán drt, aztán pedig magát is agyonlőtte, igen szép fiatal tót menyecske volt s Maczak Máriának hívták. Férfes asz-szony létezőbbek is viszonyt folyta-tott, miért is férje válopert indított ellene. Szemián Kálmánnal nemrégismerkedett meg s szinte megmagyarázhatatlan, hogy mi adta kezébe a gyilkos fegyvert, melylyel egy fiatal, tehetséges ember életét oltotta ki. Szemián rendkívüli kedveltségnek örvendett mindenfelé s mint a mérsékelt ellenzék buzgó tagja a politikai életben is szerepet játszott. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

## VAROSI HIREK.

— **„Szépítő szerek.”** Ily czimet visel az a felolvasás, melyet Horváth Gyula orsz. képviselő a kulturgylet szombati ülésén fog előadni. Tisztelt barátunk szíves volt megígérni, hogy dolgozatát közlés vé-gétt az „Ellenzék”-nek adja át.

— **A kolozsvári** m. kir. Ferencz-József tudomány-egyetemi középiskolai ta-nárjelölték segély-egyesülete f. é. február hó második napján (szerden) délután 3 óra-kor a bölcsészeti kar VIII. számú tanter-mében rendes közgyűlést tart, melyre a n. é. közönségből azokat, kik mint ez egye-sület alapító vagy pártoló tagjai ezen jog-gal bírnak, ezennel teljes tisztelettel meg-hívjuk. Gross Károly titkár. Barabás Jenő elnök.

— **Krónika.** Lärmázott egyik koros-máros — csegett belé utcára, város. — S

mert lármazni nem tanácsos — dutyiba ül a korosmáros. — Egy „ur” egy mást fe-nyegtetett, — ellene panaszt tétetett, — de a panasza nem fog rajta — fenyegetést csak folytatja. — Hogy kedvencék vége legyen — érte most egy András megyen. — Egyik pol-gár azt jelenti: — (szavához nem fér de-menti) — megakarják verni öcsösét — in-tőzkedik a rendőrség. — S hogy „öcsös” meg ne legyen verve — két András lessz ki-rendelve.

— **Köszgyűlési meghívó.** Az er-délyrészi méhesz egylet évi közgyűlést f. 1887. jan. 30-án — vasárnap — d. u. 3 órákor tartja az ord. gazd. egylet belküzép-utca 11. számú irodájában (gr. Mikó ház) miről egyletünk helytlakó és vidéki tagjai azzal a tiszteletteljes kéressel értesítjük, miszerint a kijelölt helyen és időben minél számosabban megjelenni szíveskedjenek. Gyű-lési rend. 1. Előki megnyitó beszéd. 2. Az igazgató választmány jelentése, a titkár ál-tal. 3. Pénztári jelentés az 1886-ik évi zár-számadásról. 4. Pénztárt vizsgáló bizottság jelentése az 1887-ik évi költségvetés meg-állapításáról. 5. Indítványok. 6. A közgyű-lés bezárása. Az erdélyrészi méh. egylet-ig. választmányának Kolozsvárt, 1887. jan. 8-án tartott üléséből. Bodor László egy-l, alelnök. Szentgyörgyi Lajos egyleti fő-titkár.

## IRODALOM.

— **A „Hazánk”** czimű *Abafi* Lajos által szerkesztett történelmi közlöny januári füzeté *Balogh* Lajos, id. *Szinnyei* József, *Iványi* István, *Hóke* Lajos, dr. *Kerekgyártó* Elek, *Hegyesi* Márton, stb. tollából hoz na-gyobb dolgozatokat. A füzet elején felső-bükki Nagy Pál egykoru arcképét talál-jak. Előfizetési ára egy évre 6 ft.

\* **Petrán Józsefnek** „A földesek erköl-cséről” szóló felolvasása, melyet lapunk is közölt, most külön füzetben is megjelent, s a helyi gazdasági egylet által a földé-szek között fog kiosztatni. A füzetet *Ma-gyary* Mihály nyomdája csinosan állította ki.

\* **A „Ludovika Akadémia közlönye”** leg-újabb száma 3 önálló dolgozatot tartal-maz Szécsi Mór, Konda Dezső és Timó Iván tollából. A füzetben több érdekes apróbb közlemény és ismertetések faglatatnak. Kü-lön melléklet Szécsi Mór cikkéhez egy régi térkép másolatot ad. A lap e számmal a 14-ik évfolyamba lépett. Előfizetési ára 1 évre 4 ft, melyért 12 testes füzet adatik.

## MŰVÉSZET.

\* **Nemzeti színház,** Tegnap „*Romeo és Julia*” adatott. *Gerő* Lina *Julia*ja a drámai szerepkörben biztos alapul szolgálhat a k-a, ezutáni fejlődésének. Ha nem is volt po-etikus jelenség, kinek külső bájai az első pillanattól lobbantják fel *Romeo* szerel-mét, de az az igazi lelkiszégyekben, érze-lemben gazdag *Julia*, ki rohamosan felébred szerelmének minden phasisát következtessen s bensőségileg teljesen állította elénk. A maga-sabb foku szenvedélyek kitérőseiből bár nem rendelkezik kellő hanganyaggal, de bír a szavaltat és beszéd művészi beosztásával. A közönség, melynek szeretetéből ő ugy be-löntte magát, mint naiva — folytonos taps-sal kísérte minden jelenetét, s 14-szer hívta a lámpák elé. Érdeket kölcsönzött még az elő-adásnak *Iványi* fellépő, kit hosszas betegsége után tegnap láttuk újra *Romeo* szerepében. A közönség rokonszenves tapsal fogadta, kifejezésül annak, hogy nélkülözöte őt a szimpadon. Játékán nem látszott a betegség nyoma s hangja a régi értéljességében csegett. *Mezgeri* czuttal pompás *Mercurio* volt.

\* **Színházunkban** holnap Tóth Ede „*To-lonoz*” cz. népszáműve kerül színpa, *Balogh* Györgyné aszony felléptével. Ajánlanunk ez előadást felesleges.

— **Deputáció.** A kolozsvári szin-ház tagjainak memorandumát, mint már je-leztük, külön háromtagú küldöttség fogja a belügyminiszternek átgyújtani. A bizottság vasárnap este utazik fel Bpestre.

## NEMZETI SZÍNHÁZ.

|                                 |              |
|---------------------------------|--------------|
| Bérlet                          | 100-ik szám. |
| Kolozsvárt, 1887. január 30-án. |              |
| <b>TOLONCZ.</b>                 |              |
| Népszámú 3 felv.                |              |

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS  
**BARTHA MIKLÓS.**

## NYILTTER.\*

Medic. &amp; Chirurg.

**Doctor Lengyel Gyula**  
fogorvos KOLOZSVÁRT T  
belmonostor utca 23-ik szám emelet.

A fogorvosi szaktudomány legújabb vivmányai szerént teljesen felszerelt

## fogorvosi műtermét

megnyitotta. 6—20

Támöszölések (plombálás) a legújabb amerikai módszer szerint a villanyosság se-gélyével eszközöltnék.

Rendel d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5 óráig.

# Hirdetések.

Szám 145—1887.  
polg.

## Felhívás.

Alulírott kir. járási bíróság részéről felhívom mindazokat, kik M. Köblösön 1886. évi december hó 13-án végrendelet hátrahagyásával elhalt Mohay Farkas hagyaték ügyében hitelezői minőségben érdekelteknek vélik magukat, hogy ezen hirdetménynek harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt követeléseiket a polg. törvénykönyv 814. §-ában írt joghátrányok terhe alatt jelentsek be.

A kir. járási bíróságtól.

Szamosújvárt, 1887. január 21-én

Gajzágó Ferencz,  
kir. járásbíró.

55. (3—3)

GYULATELKI

**CARBENET**

VÖRÖS BOR

Naláczy Géza pinczejéből.

Egyedüli raktár

**HIRSCHFELD SÁNDOR**

fűszer-, csemege- és borkereskedésében

Kolozsvárt, Főter, Plebania palota.

1 nagy palaczk ára 1 frt 20 kr.

**MESKO L. főtér 19. sz. a.**

**Leszállított árak!**

Az őszi és téli női- és férfidivat szövetek az idény előre haladtáért

20% árleengedéssel árusítanak el.

Megérkeztek a farsangi idényre: Bál ruhák szövetek, Belépők 2 frttól, Fűzők 30 krtól, Virágok gámríturba és egyes szállal, Cipők, Kesztyűk, Csipkék nagy mennyiségben és a legolcsóbb árakban.

A t. cz. közönség becses pártfogását kérem.

Teljes tisztelettel

59. (1—50)

**MESKO L. főtér 19. sz.**

**Leszállított árak!**

**ZONGORA-TANÍTÁS!**

Alapos zongora-leckét ad

**Özv. PAPP JÁNOSNÉ**

Óvár, Torony-utca 9. szám.

A tanítás magyar- vagy német nyelven történhetik.

54. (2—3)

**BUKOVSKY LAJOS**

FÉRFI-SZABÓ

KOLOZSVÁRT,

bel-monostor utca 1. sz. a. (Plebania palota.)

Ajánlja

dúsan felszerelt raktárát

ugy hazai mint külföldi szövetekből.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítenek.

A legkitűnőbb fajta szövetek már megérkeztek!

(2—30)

Ő Felsége által szentesített és a Nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter által kibocsátott

**BASILIKA SORSJEGYEK-NEK**  
o. é. 100,000 forintos főnyereménynyel tartandó második huzása  
**február hó 1-én leendő.**

Következő huzások még ez évben:

junius hó 1-én: o. é. 200,000 forint

december hó 1-én: o. é. 100,000 „

főnyereményekkel!

Ilyen sorsjegyek a napi árfolyam szerint nállam mindenkor kaphatók.

**HUTFLESZ KÁROLY.**

**HOFER M. JÓZSEF**

női divat- és pipere raktára Kolozsvárt,  
főtér Szathmáry-ház.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására juttatni, hogy a

**FARSANGI IDÉNYRE**

üzletemet mindennemű

BEL- ÉS KÜLFÖLDI VÁLOGATOTT DIVATOS

árukkal ellátam, s a legnagyobb választékban kaphatók:

Atlasz, surah, satin, merveilen és Ramasche selyem ruhakelmék minden színben.

Legújabb csipke szövetek, ahoz való széles volánok, ugyszintén keskenyebb csipkék, melyek közül különösen kiemelendők valódi Lyoni selyem, himzett gyöngyös és gyöngyözött tűll- és gazé csipkém.

Többféle gyöngy ruhadíszek, világos színű, u. m.

fehér, krém, kék és rózsaszín toprémek és selyem Plüchek.

A legújabb színekben Gaz, Creppe, Illusion és Tarlatan kelmék, Battis, Moll és Creppisek.

Belépők, cipők, fűzők, virágok izlésteljesen összeállított garnitúrák és egyes buquetek, tollfűzők, cofafurek és főmassenek.

Glassés és selyem kesztyűk minden színben.

Legújabb ruha dísz és nyakéktőszalagok. Gyöngygalérok, rücsők, hajdíszítőtükek, valódi parfümök és számtalan egyéb kellék.

A legújabb hosszú miederekből gyári raktár.

MINDENMÉ

Tarlatan és selyem bál ruháknak a legújabb divat igényeinek megfelelő előállítását elvállalom.

A n. é. közönség b. pártfogását kérem

teljes tisztelettel:

**HOFER M. JÓZSEF.**

Videki megrendeléseknél a ruha előhosszának mértékét és egy minta derék beküldését kérem.

37. (7—x)

**BOÉR SÁNDOR**

23 év óta fennálló nagy varrógép raktárában  
Kolozsvárt, Főtér 7. szám.

Vásárolhatni legutányosabban, részletfizetésre is a gépek valódiságát tanúsító eredeti bizonyítvánnyal ellátott „Howe”, „Singer”, „Wheeler és Wilson”, „Cylinder Elastic” s „Oszlop”

**varró- gépeket.**

Erdélyben egyedül csak raktárában található a legújabb „Phoenix” varrógépek,

mely ugy családi használatra, valamint iparos célokra minden eddigi gépeket felülmúl, valamint új találmányu Kayser féle gomblyukvarró készülékkel ellátott magaskaru „Singer” varrógép, (a varrógép ipar terén a legököltebb haladás), melyhez kívánatra mellékelhető:

lyukbeszővő és monogram himző készülék.

Ezen varrógép nemcsak hogy az összes eddig felállt és tökéletesített varrógépeket a rendes varrás minden nemében messze túlhaladja, hanem az oly fárasztó és hosszadalmas kézi munkát igénylő gomblyukakat is bámulatos csinnal és gyorsasággal (egy órában 50-nél többet) kiköti

csak **BOÉR SÁNDOR** tart.

Varrógép raktárával kapcsolatos igazítási műhelyben tanult gépészt, s azért képes megrongált gépeket is jótállás mellett ismét tökéletes jó állapotban utányos áron helyreállítani.

33 (5—x.)

HAZAI IPAR.

**Olcsó butorvásárlási alkalom!**

Alulírt bátorodom a n. é. közönségnek becses tudására bízni, hogy mátol fogva egy nagy részét a raktáromban levő butorokból helyszűke miatt minden elfogadható áron, készpénz fizetés mellett, eladni vagyok kénytelen.

chiffonok, diófa- és vaságyak,  
diófa- és arany keretű toilettetükrök,

salon garniturok

nagy választékban.

fekete ébenfa butorok, szivar-asztalok, szivar fali szekrények, ruganyos-, lőszőr- és afrigue mádráczok

rendkívül olcsó árakon kaphatók.

Javitások és butorátalakítások ugy vidéken, mint helyben gyorsan és pontosan rendkívül leszállított árak mellett eszközöltenek.

Teljes tisztelettel

**E. ZETNER,**

23. (7—24.) kárpitos és butor raktáros belmonostor- és páris-utca sarkán

**Leszállított árak.**

Legújabb és elegáns  
honi-, bécsi, angol- és francia-  
gyártmányu áruk megérkeztek

**SZONGOTT GERŐ**

férfi-divat csarnokába,

Kolozsvárt, Főtér 11. szám.

49. (3—4)

Hölgyeknek fontos!

**FARSANGI IDÉNYRE**

báli ruhák megrendelhetők 20 forinttól felfele a legutányosabb árban

**BETEGH PÉTER**

női pipere kereskedésében Kolozsvárt, főtér (Takarék-pénztári épület.)

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönségnek szíves tudására juttatni, hogy a jelen farsangi idényre a legújabb bál toillekhez tartozó bel- és külföldi virágok (darab és garniturokban), Gásirok, Grendin, Creppe, Illusion, Tullangais, Tarlatan, Moul és Creppelise szövetek, fehér, fekete és színes Atlasz, Surah és Mervele kelmék, bál belépők, tollak (minden színben), legyezők, kesztyűk, miederek, szalagok, csipkék (minden szín és szélességben), fehér, fekete atlasz és brüner topánok, gyöngydiszkek, fejékek, Rűschek, k-rek és szálós szoknyák, valamint a szakmába vágó még számtalan elő nem so rolt különlegességek.

Ruháknak elkészítését a legutolsó divat szerint egy ruhaderék és elő-hossza beküldése után felelősség mellett elvállalom.

Midőn ez alkalommal a n. é. közönség becses pártfogását kérem, nem mulasztom el említés nélkül, hogy előnyös bevásárlásom folytán az elcsorolt cikkek feltűnő olcsó árban szolgálatom.

Miederekből és muifokból gyári raktár.

Színházi- és sirkoszoruk legnagyobb raktára.

Batis- és len himzésekben gyári raktár.

27. (8—x.)

Tisztelettel **BETEGH PÉTER.**